

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 13Co/991/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6412215432
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ferdinand Zimmermann
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2015:6412215432.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici ako súd odvolací v právnej veci navrhovateľa: O. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. XXX, zastúpená JUDr. Petrom Rybárom, s. r. o., so sídlom Kuzmányho 29, 040 01 Košice, proti odporcovi: PRO CIVITAS, s. r. o., Hattalova 12/C, 831 03 Bratislava, IČO: 45869464, zastúpená advokátkou kanceláriou verita, s. r. o., Karpatská 18, 811 05 Bratislava, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Okresného súdu Žiar nad Hronom č. k. 6C/197/2012-47 zo dňa 12. 06. 2014, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu z r u š u j e a vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom okresný súd rozhodol tak, že návrh navrhovateľky, ktorým žiadala určiť neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy, zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení rozhodnutia prvostupňový súd uviedol: „Navrhovateľka návrhom doručeným tunajšiemu súdu dňa 12.11.2012 žiadala určiť neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy. Návrh odôvodnila tým, že s právnym predchodcom navrhovateľa Poštovou bankou uzavrela dňa 09.08.2005 zmluvu o úvere, na základe ktorej jej bol poskytnutý úver vo výške 50.000,- Sk, ktorý sa zaviazala splácať v pravidelných mesačných splátkach vo výške 1.500,- Sk. V zmluve o úvere uzavrela zároveň dohodu o zrážkach zo mzdy, v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky poštovej banky s tým, že udelila poštovej banke výslovný súhlas na predloženie dohody platiteľovi mzdy. Na základe predmetnej dohody zamestnávateľ navrhovateľky Nemocnica s poliklinikou n. o. Záhradnícka 46, Bratislava, oznámil, že jej budú vykonávať zrážky zo mzdy, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy vôbec neodzrkadľuje vôľu navrhovateľky, dohoda bola vopred predtlačená vo formulári vytvorenom veriteľom, pričom uvedená dohoda nebola s navrhovateľkou osobitne vyjednaná a musela ju prijať ako celok bez akejkoľvek možnosti zmeny zmluvných podmienok. Pracovníčka banky nijako nevysvetlila účel dohody, preto je celá dohoda neplatná, nakoľko je neurčitá, nezrozumiteľná a nezohľadňuje základné princípy inštitútu zabezpečenia pohľadávok zrážkou zo mzdy.

Právny zástupca odporcu v písomnom vyjadrení zo dňa 04.02.2013 poukázal na to, že dohoda o zrážkach zo mzdy je platne uzatvorená, nakoľko obsahuje všetky náležitosti obsiahnuté v zákonom ustanovení § 551 Občianskeho zákonníka, t. j. označenia veriteľa a dlžníka, označenie platiteľa mzdy, označenie pohľadávky, výšku dohodnutých zrážok a súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok. Zároveň v písomnom vyjadrení poukázal na to, že odporkyňa svojím podpisom potvrdila, že sa oboznámila pri uzatváraní zmluvy o úvere s obchodnými podmienkami, súhlasila s ich obsahom a potvrdzuje ich prevzatie. Podpisom tejto zmluvy zároveň zmluvné strany uzatvárajú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorá je zabezpečením pohľadávky Poštovej banky vznikutej zo zmluvy o úvere.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, právneho zástupcu navrhovateľky, oboznámila sa s listinnými dôkazmi založenými v spise, ako aj pripojenými spismi tunaj súdu sp. zn. 6C/210/2012, 6C/209/2012 a zistil nasledovný skutkový stav veci :

Dňa 09.08.2005 navrhovateľka uzatvorila s právnym predchodcom odporcu zmluvu o úvere č. 7808698105, na základe ktorej jej Poštová banka poskytla úver vo výške 50.000,- Sk, ktorý sa navrhovateľka zaviazala splácať v 60 mesačných splátkach po 1.500,- Sk s dátumom prvej platby dňa 20.09.2005. Dátum každej ďalšej platby bol k 20 - temu dňu v mesiaci, ročná percentuálna miera nákladov bola vo výške 11,16 %, pričom celková výška nákladov na poskytnutý úver bola 35.195,88 Sk. Súčasťou zmluvy o úvere bola dohoda o zrážkach zo mzdy, uzavretá podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je zabezpečením pohľadávky poštovej banky vzniknutej zo zmluvy o úvere.

Na pojednávaní dňa 27.05.2014 právny zástupca navrhovateľky zotrval na podanom návrhu, poukázal na to, že navrhovateľka pri uzatváraní zmluvy o úvere nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť dojednanie predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy, nemohla ju vylúčiť, resp. ovplyvniť jej obsah. Poukázal na to, že predmetná dohoda o zrážkach zo mzdy spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech navrhovateľky, ako spotrebiteľky a to z toho dôvodu, že umožňuje spotrebiteľovi uspokojiť svoju pohľadávku bez toho, aby prešla kontrolou neprijateľnosti zmluvných podmienok a do konca umožňuje uspokojiť pohľadávku neexistujúcu. K neexistencii uvedenej pohľadávky uviedol, že navrhovateľke bol poskytnutý úver vo výške 50.000,- Sk, pričom zaplatila veriteľovi približne sumu 66.000,- Sk a nakoľko zmluva o úvere neobsahuje údaje o úrokoch a poplatkoch, je v súlade s § 4 ods. 3 Zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzavretia zmluvy, bezúročná a bezpoplatková a preto veriteľ nemôže požadovať úver a poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere. Poukázal tiež na to, že celková výška nákladov uvedená v zmluve je 35.195,88 Sk, čo predstavuje čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, avšak pri prepočte splátok 60 x 1.500,- Sk je zrejmé, že spotrebiteľovi pri riadnom platení počas zmluvy by mal zaplatiť 90.000,- Sk, čo je o 4.800,- Sk viac, ako je uvedené vo výške predpokladaných nákladov. Z uvedeného dôvodu považovali predmetnú zmluvu o úvere za úkon neurčitý a podľa § 37 ods. 1 OZ neplatný.

Navrhovateľka na pojednávaní dňa 27.05.2014 vypovedala, že zmluvu o úvere uzavrela v roku 2005, predtým nechodila po iných bankách, rozhodla sa pre úver v poštovej banke, potrebovala peniaze pre domácnosť. Od poštovej banky si okrem tohto úveru zobrala ešte ďalšie dva úvery v roku 2006 na sumu 50.000,- Sk a v roku 2008 na sumu 80.000,- Sk. Zrážky zo mzdy jej začal vykonávať zamestnávateľ až v roku 2012, zatiaľ jej však zrazil len jednu alebo dve splátky, potom to bolo zastavené, pretože bolo vydané predbežné opatrenie. V zmluve si prečítala len vlastné iniciály, istinu, počet splátok, ale čo bolo napísané pod tým, to neprečítala. Úvery prestala splácať v roku 2009, keď sa dostala do problémov, pretože manžel prišiel o zamestnanie. Dovtedy úver splácala riadne. Keď jej začali chodiť upomienky a prišla dohoda o zrážkach zo mzdy, išla za združením HOOS na ochranu spotrebiteľa a na základe ich odporúčania podala predmetnú žalobu.

Z predloženia dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy a výzvy na vykonanie zrážok zo mzdy zo dňa 22.10.2012 súd zistil, že právny nástupca odporcu spoločnosť Pro Civitas s.r.o. predložila zamestnávateľovi navrhovateľke: Nemocnici s poliklinikou, Záhradnícka 46, Bratislava, dohodu o zrážkach zo mzdy uzavretú v zmysle § 551 Občianskeho zákonníka, pričom k 22.10.2012 mala spoločnosť odporcu voči navrhovateľke pohľadávku vo výške 1.162,23 €.

Z výzvy na splatenie úveru s príslušenstvom zo dňa 07.10.2009 od poštovej banky (č. I. 39) súd zistil, že Poštová banka vyzvala navrhovateľku na predčasné splatenie úveru, nakoľko podstatným spôsobom porušila ustanovenia zmluvy o úvere č. 7808698105 zo dňa 09.08.2005, ako aj obchodných podmienok, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť zmluvy o úvere, pretože nesplácala úver riadne a včas a preto ku dňu 07.10.2009 sa stal úver predčasne splatným v celom rozsahu, pričom dlžná suma k uvedenému dňu predstavovala sumu 722,09 € (21.753,68 Sk). Predmetnou výzvou žiadala poštová banka navrhovateľku k úhrade celej sumy záväzku v lehote 10 dní a zároveň upozornila navrhovateľku na to, že predmetná suma je stále úročená. Súčasne jej oznámila, že ak nedodrží 10 - dňovú lehotu, banka svoju pohľadávku odpredá spoločnosti zaoberajúcej sa vymáhaním pohľadávok.

Podľa § 80 písmeno c) O.s.p. návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Naliehavý právny záujem navrhovateľky mal súd preukázaný tým, že navrhovateľka reálne plní realizáciou zabezpečovacieho prostriedku, čím môže dochádzať k zásahu do jej majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ navrhovateľky bude musieť rešpektujúco uzatvorenú dohodu, vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky.

Podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka, uspokojenie pohľadávky možno zabezpečiť písomnou dohodou medzi veriteľom a dlžníkom o zrážkach zo mzdy, zrážky zo mzdy nesmú byť väčšie, než by boli zrážky pri výkone rozhodnutia.

Podľa § 551 ods. 2 Občianskeho zákonníka, proti platiteľovi mzdy nadobúda veriteľ právo okamihom, keď sa platiteľovi dohoda predložila.

Podľa § 497 Obchodného zákonníka (ďalej len ObZ), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Predmetom konania je určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, ako prostriedku na zabezpečenie peňažnej pohľadávky uzavretej medzi veriteľom a dlžníkom, ktorý má postavenie spotrebiteľa. Obsahom dohody bol súhlas dlžníka - spotrebiteľa s tým, aby sa mu zo mzdy vykonávali zrážky a súčasne poukazovali veriteľovi.

Súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že inštitút dohody o zrážkach zo mzdy, slúži jednak na zabezpečenie pohľadávky, ako aj na jej postupné uspokojenie, a to na základe dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá musí mať písomnú formu, inak je neplatná. Obsahom dohody je súhlas dlžníka, aby plátc z jeho mzdy vykonával zrážky vo vopred určenej výške a vyplácal ich veriteľovi, ktorému vzniká právo, aby po splatnosti pohľadávky boli vykonávané zrážky zo mzdy dlžníka a boli mu zamestnávateľom vyplácané. Účinnosť dohody nastáva okamihom, kedy je predložená dlžníkovmu plátcovi mzdy, ktorý síce nie je účastníkom tejto dohody, je však podľa zákona povinný na základe dohody vykonávať od tej doby zrážky a vyplácať ich veriteľovi až do úplného uspokojenia pohľadávky. Musí pri tom dbať, aby zrážky nepredstavovali viac, než pripúšťa zákon a pri prípadnom poklese mzdy dlžníka ich v zodpovedajúcom rozsahu znížiť. Ustanovenie § 551 OZ teda zamestnávateľovi dlžníka úplne jasne ukladá povinnosť vykonávať zrážky zo mzdy svojho zamestnanca a poukazovať ich veriteľovi potom, čo mu bola dohoda predložená, bez toho, že by bolo treba tento záväzok veriteľa a dlžníka akoukoľvek formou akceptovať, bez toho, že by prípadným nesúhlasom plátcovi mzdy bol resp. právnu povinnosťou stanovenou mu zákonom, vyvolával akékoľvek účinky, či zmenu v rozsahu ich obsahu, zákonných práv a povinností. Keďže uvedené ustanovenie ukladá plátcovi mzdy povinnosť zrážky vykonávať, a to v správnej výške, nesie zodpovednosť za neplnenie tejto zákonnej povinnosti a za vykonávanie zrážok v nesprávnej výške, navyiac všetku túto súčinnosť nesie na svoje náklady s tým spojené.

Zákon č. 150/2004 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 01.04.2004 t. j. pred uzatvorením spornej zmluvy zo dňa 09.08.2005 do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu spotrebiteľa a jeho práva. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo faktickom nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to ohľadom na okolnosti, ktorými dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť práva a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv.

Avšak nemožno tomu bezvýhradne rozumieť tak, že by mal byť spotrebiteľ za svoje neuvážené kroky chránený spotrebiteľským právom vo všetkom. Súd poukazuje na to, že ochrana spotrebiteľa neznamena ochranu pred jeho vlastnými ekonomickými, i neuváženými rozhodnutiami, pri ktorých dal prednosť ponúkanému tovaru, alebo službe pred svojimi peniazmi, to znamená naopak predovšetkým jeho ochranu pred neúplnými a nepravdivými informáciami vyplývajúcimi z informačnej asymetrie medzi

podnikom a spotrebiteľom a ochranou jeho vôle pred štandardnými (predformulárovými) zmluvnými podmienkami obchodníka (nie u podmienok individuálne dojednaných).

Súd sa v celom rozsahu stotožnil s písomným vyjadrením odporcu, že dohoda o vykonaní zrážok zo mzdy je platne uzavretá, nakoľko obsahuje všetky náležitosti obsiahnuté v zákonom ustanovení § 551 Občianskeho zákonníka a to označenie veriteľa a dlžníka, označenie platiteľa mzdy, označenie pohľadávky, výšku dohodnutých zrážok a súhlas dlžníka s vykonávaním zrážok. Navrhovateľka si z veľkého množstva ponúk úverov poskytovaného rôznymi bankami, dobrovoľne sama vybrala poštovú banku - bankový produkt - úver, pričom už pri podpise zmluvy mala vedomosť, že poskytnuté peňažné prostriedky je povinná splácať. Pokiaľ by navrhovateľka riadne a včas plnila svoje zmluvné povinnosti, odporca by nemusel pristúpiť k použitiu dohodnutého zákonného zabezpečovacieho inštitútu, akým je dohoda o zrážkach zo mzdy podľa § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Taktiež súd poukazuje na to, že v tomto prípade sa nejedná o žiadny nebankový subjekt, Poštová banka a.s. je zriadená podľa zákona a podlieha bankovému dohľadu Národnej banky SR. Navrhovateľka uzavrela s poštovou bankou tri zmluvy o úvere, zmluvu č. 7808698105 zo dňa 09.08.2005, kde jej bol poskytnutý úver vo výške 50.000,- Sk, zmluvu o úvere č. 957081506 zo dňa 15.06.2006, kde jej bol tak isto poskytnutý úver vo výške 50.000,- Sk a dňa 12.07.2007 zmluvu o úvere č. 40390540307, kde jej bol poskytnutý úver vo výške 80.000,- Sk, ktorá skutočnosť medzi účastníkmi sporná ani nebola. Pričom ako sama uviedla, úvery prestala splácať v roku 2009, keď sa dostala do problémov, pretože manžel prišiel o zamestnanie. Pokiaľ ide o predmetné úverové zmluvy navrhovateľka sa vo všetkých domáha na tunajšom súde určenia neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy, čo mal súd preukázané z pripojených spisov 6C/210/2012, 6C/209/2012. Na základe vykonaného dokazovania považoval súd zmluvu o úvere č. 7808698105 zo dňa 09.08.2005, ktorú navrhovateľka uzatvorila s právnym predchodcom odporcu za platnú a rovnako považoval za platnú aj dohodu o zrážkach zo mzdy, uzavretú podľa § 551 Občianskeho zákonníka, ktorá je súčasťou predmetnej zmluvy a je zabezpečením pohľadávky poštovej banky vzniknutej zo zmluvy o úvere a preto návrh v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 142 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého účastníkovi, ktorý má vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal. Odporca bol síce v konaní úspešný, trovy konania si neuplatnil, súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozsudku“.

Proti rozhodnutiu podala navrhovateľka v súlade s § 204 ods. 1 OSP odvolanie. Žiadala zrušiť rozhodnutie prvostupňového súdu a vrátiť vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Odvolanie podala v súlade s § 205 ods. 2 písm. a) s poukazom na § 221 ods. 1 písm. h) OSP z dôvodu, že súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, podľa § 205 ods. 2 písm. b), § 205 ods. 2 písm. d), f) OSP.

Prvostupňový súd svoje závery o platnosti dohody o zrážkach zo mzdy odôvodnil len tak, že dohoda o vykonaní zrážkach zo mzdy je platne uzatvorená, nakoľko obsahuje všetky náležitosti obsiahnuté v zákonom ust. § 551 Občianskeho zákonníka. Prvostupňový súd sa nevysporiadal s argumentmi navrhovateľa a to :

1. neprijateľnosť dohody o zrážkach zo mzdy
2. absencia údajov o úrokoch a poplatkoch v zmluve o úvere
3. neurčitosť zmluvy o úvere v časti odplaty.

Teda rozhodnutie je arbitrárne a nepreskúmateľné.

Súd sa nevysporiadal s otázkou neprijateľnosti zmluvných podmienok, ktoré spôsobujú neplatnosť právneho úkonu.

Dohoda o zrážkach zo mzdy uzavretá medzi podnikateľom a spotrebiteľom

a) nesmie spôsobovať značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa, pričom predmetná dohoda jednoznačne spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach spotrebiteľa, a to tým, že umožňuje veriteľovi uspokojiť svoju pohľadávku zo mzdy spotrebiteľa, a to navyše bez akejkoľvek kontroly samotnej existencie pohľadávky, alebo prijateľnosti zmluvných

dojednaní súdom a navyše spotrebiteľovi neumožňuje účinným spôsobom sa proti takémuto postupu veriteľa brániť.

b) dohoda musí byť individuálne dojednaná, pričom v danom prípade navrhovateľ nielen že nemal akúkoľvek možnosť ovplyvniť obsah dohody o zrážkach zo mzdy, ale vôbec nemohol vylúčiť jej uzavretie.

Zároveň poukázal na zákon 250/2007 Z. z., ktorý v § 5a vyslovil za neprípustné zabezpečenie uspokojenia pohľadávky, alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, ibaže táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny, spotrebiteľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Predmetné ustanovenie bolo zavedené do právneho poriadku s účinnosťou od 01. 05. 2014 avšak ide len o rozšírenie demonštratívneho výpočtu neprijateľných resp. neprípustných dojednaní v spotrebiteľských zmluvách.

Prvostupňový súd sa nevysporiadal s argumentáciou navrhovateľa o neurčitosti zmluvy o úvere a o bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru. Zistenie týchto skutočností má za následok, že zabezpečovací prostriedok z dôvodu jeho akcesorickej povahy priamo zo zákona zanikol. Pohľadávka odporcu by totiž bola uhradená a zrážky zo mzdy by uspokojovali neexistujúci záväzok. Tiež poukázal na skutočnosť, že oprávneným podľa dohody je výlučne Poštová banka.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhol rozhodnutie prvostupňového súdu v celom rozsahu potvrdiť. Uviedol, že navrhovateľ nepopiera platnosť zmluvy, ani to, že ju uzatvoril dobrovoľne na základe slobodnej vôle, nenamieta časť zmluvy z ktorej bral úžitok, ale časť, na základe ktorej má svoj záväzok splatiť. Dohoda o zrážkach zo mzdy je inštitútom práva, ktorý má v prvom rade zabezpečovací charakter, v žiadnom prípade nespôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nie je preukázané, že by dohoda spôsobovala značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán. Právny predchodca odporcu si všetky svoje záväzky vzniknuté mu zo zmluvy splnil riadne a včas a po práve požaduje od odporcu len to, čo od neho možno spravodlivo požadovať. Navrhovateľ neunesol dôkazné bremeno.

Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je nekalou zmluvnou podmienkou, nakoľko ide o zabezpečovací inštitút uzatvorený v súlade so zákonom a nejde o prejav nerovnováhy zmluvného vzťahu, ale uplatnenie si zákonného zabezpečovacieho inštitútu. Žiadna smernica nevylučuje zabezpečiť záväzok zo spotrebiteľskej zmluvy, a to ani vnútroštátne normy. Je zrejmé, že v právnom štáte sú vzťahy medzi veriteľmi a dlžníkmi založené na očakávaní, že dlžníci si budú plniť svoje povinnosti a tiež, že štát bude túto zásadu podporovať a poskytovať veriteľom primeranú ochranu. Dohoda o zrážkach zo mzdy nie je zmluvnou podmienkou ako právnou skutočnosťou nezávislou od vôle, s ktorou je spojený vznik, zmena alebo zánik práva či povinností, ale samostatným dvojstranným právnym vzťahom, ktorý zabezpečuje hlavný záväzok.

Zároveň poukázal na to, že predmetná pohľadávka bola postúpená v súlade s §524 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, pričom s touto prechádza aj jej príslušenstvo a všetky jej práva s ňou spojené, a teda právny nástupca je oprávnený na vykonávanie zrážok zo mzdy.

Krajský súd ako súd odvolací vec prejednal v rozsahu § 212 ods. 1 OSP, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a rozhodnutie okresného súdu v súlade s § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Vo veci je nesporné, že medzi navrhovateľkou a právnym predchodcom odporcu došlo k uzatvoreniu spotrebiteľskej zmluvy podľa § 23a zákona č. 634/1992 Zb. (účinného v čase uzatvorenia zmluvy) a § 52 Občianskeho zákonníka.

V súlade s § 53 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne, alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú

také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Ust. § 53 Občianskeho zákonníka uvádza ktoré podmienky najmä sa považujú za neprijateľné.

V súlade s § 53 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Navrhovateľka považovala Dohodu o zrážkach zo mzdy za neprijateľnú zmluvnú podmienku, a teda neplatnú, z dôvodu, že Dohoda spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech navrhovateľky, umožňuje spotrebiteľovi uspokojiť svoju pohľadávku zo zmluvy bez toho, aby prešla kontrolou neprijateľnosti zmluvných podmienok. Poukázala na to, že zmluva o úvere v súvislosti s ktorou bolo dohodnuté predmetné dojednanie o zrážkach zo mzdy, obsahuje neprijateľné zmluvné podmienky, neobsahuje údaj o úrokoch a poplatkoch, a teda takáto zmluva sa považuje za bezúročnú a bezodplatnú. Navrhovateľka poukázala na neurčitosť dojednaní hlavného záväzku - v úverovej zmluve, keď ako celkovú výšku nákladov uvádza poskytovateľ úveru 35 195,88 Sk, výšku úveru 50 000,--Sk, čo je však menšia suma ako mala uhradiť spotrebiteľka, t. j. navrhovateľka pri riadnom splácaní (t. j. po 1 500,--Sk/ mesiac x 60 mesiacov, čo je 90 000,--Sk, t.j. je o 4 800 Sk viac ako je uvedené vo výške predpokladaných nákladov). Z tohto dôvodu považovala tiež predmetnú zmluvu o úvere za úkon neurčitý a podľa § 37 ods. 1 OZ neplatný.

Navrhovateľka namietala platnosť úverovej zmluvy, nakoľko v nej nie je dohodnutá výška úroku, pokladala úverovú zmluvu, keďže neobsahuje náležitosti vyžadované zákonom za bezúročnú a bez poplatkov.

Podľa § 80 písmeno c) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

Naliehavý právny záujem navrhovateľky mal prvostupňový súd správne preukázaný tým, že navrhovateľka reálne plní na základe realizácie zabezpečovacieho prostriedku, čím môže dochádzať k zásahu do jej majetkovej sféry, pričom zamestnávateľ navrhovateľky bude musieť rešpektujúc uzatvorenú dohodu, vykonávať zrážky zo mzdy navrhovateľky.

Dohoda o zrážkach zo mzdy je prostriedok na zabezpečenie peňažnej pohľadávky, ktorú uzatvára veriteľ s dlžníkom v súlade s § 551 Občianskeho zákonníka. Spoločným znakom všetkých zabezpečovacích právnych prostriedkov je, že predstavujú vedľajší občianskoprávny vzťah, ktorý je závislý na existencii hlavného záväzkového vzťahu, ktorý zabezpečujú. Zabezpečovaný záväzkový vzťah je teda určujúci pre vznik zabezpečovacieho právneho vzťahu.

Zabezpečovací záväzkový právny vzťah má vo vzťahu k hlavnému (zabezpečenému) záväzkovému vzťahu spravidla vedľajší (akcesorický) a subsidiárny charakter. Ako taký nemôže existovať samostatne.

Jednou z podmienok platnosti dohody o zrážkach zo mzdy podľa Občianskeho zákonníka je platnosť hlavného záväzku - pokiaľ by hlavný záväzok bol neplatný, bola by neplatná aj dohoda, ktorá má tento hlavný záväzok zabezpečovať.

Pokiaľ navrhovateľka poukazuje na neplatnosť úverovej zmluvy, resp. jej niektorých dojednaní, je potrebné z tohto hľadiska sa tým zaoberať. Zabezpečovací záväzok môže zabezpečiť plnenie zo zmluvy, avšak len plnenie, ktoré je oprávnené. Ak sú zmluvné dojednania hlavného záväzku - v zmluve o úvere neplatné, pričom majú vplyv na výšku záväzku, nemôže byť platná ani dohoda o zrážkach zo mzdy, nakoľko nie je určitá pokiaľ ide o výšku plnenia.

Prvostupňový súd sa týmito skutočnosťami nezaoberal. Nevysporiadal sa ani s otázkou, či išlo o individuálne dojednanie o dohode o vykonaní zrážok zo mzdy.

Aj keby dohoda o zrážkach zo mzdy bola z formálneho hľadiska platná a obsahovala všetky náležitosti, ktoré musí dohoda o zrážkach zo mzdy podľa zákona požadovať, avšak ak by sa na základe tejto dohody mohli vykonať zrážky zo mzdy tak, že sa uspokojí pohľadávka v neoprávnenej výške aj z neprijateľných

zmluvných podmienok hlavného záväzku - úverovej zmluvy, ktoré súd musí skúmať ex offio, potom dohoda o zrážkach zo mzdy ako akcesorický záväzok nemôže byť dohodnutá platne.

Podľa tvrdenia navrhovateľa je zmluva o úvere neurčitá, a teda podľa § 37 ods. 1 OZ neplatná, keď celkovú výšku nákladov uvádza poskytovateľ úveru 35 195,88 Sk, výšku úveru 50 000,--Sk, čo je však menšia suma ako mal uhradiť spotrebiteľ, t. j. navrhovateľka pri riadnom splácaní t. j. 1 500,--Sk/ mesiac x 60 mesiacov, t. j. 90 000,--Sk, čo je o 4 800 Sk viac ako je uvedené vo výške predpokladaných nákladov.

Ak výška pohľadávky, ktorej plnenie je zabezpečené dohodou o zrážkach zo mzdy, nie je jasná a určitá, potom ani dohoda o zrážkach zo mzdy nemôže byť platná, nakoľko nie je určitá.

Odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu vzhľadom na vyššie uvedené v súlade s § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil, nakoľko prvostupňový súd nesprávne vec právne posúdil.

Nesprávne právne posúdenie veci spočíva v tom, že prvostupňový súd síce použil správnu právnu normu, pokiaľ použil § 551 ods. 1 Občianskeho zákonníka na uvedený vzťah, avšak túto nesprávne interpretoval a aplikoval na zistený skutkový stav. V danom prípade nie je možné posudzovať platnosť resp. neplatnosť dohody o zrážkach zo mzdy len ako samostatný zmluvný vzťah, ale jeho platnosť je treba posúdiť aj vzhľadom na platnosť hlavného záväzku, t. j. úverovej zmluvy, nakoľko dohoda o zrážkach zo mzdy je len zabezpečovacím záväzkom - vedľajším, a takýto záväzok nemôže byť platný, ak nie je platný hlavný záväzok.

Úlohou prvostupňového súdu v ďalšom konaní bude preskúmať platnosť dohody o zrážkach zo mzdy, a to aj v rozsahu, či hlavný záväzok, ktorý zabezpečuje je platný, vrátane určitosti výšky zabezpečenej pohľadávky, či dohoda o zrážkach zo mzdy zabezpečuje plnenie z hlavnej zmluvy také, ktoré je oprávnené. V prípade, že na základe dohody o zrážkach zo mzdy je možné vykonávať zrážky zo mzdy a uspokojovať pohľadávku veriteľa, v rozsahu, ktorý nevyplýva z platných ujednaní hlavného záväzku, dohoda o zrážkach nemôže byť platná.

O veci senát odvolacieho súdu rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.